

Türkiye Turizminin Tanıtılmasında Öncü Bir Süreli Yayın: Turizm Mecmuası (1957-1987)*

A Leading Periodical for the Publicity of Turkish Tourism: Turizm Mecmuası (1957-1987)

Çağdaş AYDIN**, Ceren AYDIN***

** Araş. Gör., Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yunus Emre Kampüsü, 26470 Tepebaşı, Eskişehir.

E-posta: cagdasaydin@anadolu.edu.tr

ORCID: 0000-0003-3194-4218

*** Doktora Öğrencisi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı Yunus Emre Kampüsü, 26470 Tepebaşı, Eskişehir.

E-posta: cerendiktas@anadolu.edu.tr

ORCID: 0000-0001-8325-5743

MAKALE BİLGİLERİ

Makale İşlem Bilgileri:

Gönderilme tarihi: 15 Nisan 2019

Düzeltilme: 20 Ağustos 2019

Kabul: 20 Eylül 2019

Anahtar sözcükler: *Turizm yayımları,
Turizm dergileri, Dergi incelemesi,
Turizm Mecmuası.*

ARTICLE INFO

Article history:

Submitted: 15 April 2019

Resubmitted: 20 August 2019

Accepted: 20 September 2019

Key words: *Tourism publications,
Tourism journals, Journal review,
Turizm Mecmuası.*

ÖZ

Turizm Mecmuası, dünyada ve Türkiye'de turizm hareketinin hızlandığı bir dönemde yayımlanmıştır. Dergi 1957 yılından 1987 yılına kadar aralıksız bir biçimde 343 sayı olarak okuyucusuyla buluşmuştur. Derginin yayın amacı, Türkiye'nin sahip olduğu güzellikleri okuyuculara aktararak Türkiye'yi bir çekim noktası haline getirmek ve turizm hareketini topluma yaymak olarak ifade edilmiştir. Turizm Mecmuası dergisi devlet kurumları, özel yatırımcılar ve işletmeciler tarafından ilgiyle takip edilen süreli bir yayın olmuştur. Bu çalışmada, Türkiye'de turizmin gelişimine tanıklık eden ve 30 yıl boyunca kesintisiz bir biçimde yayımlanan turizm dergisini, turizm sektörüne ve turizm araştırmacılarına tanıtmak amaçlanmıştır. Bu amaçla derginin tüm sayıları araştırmacılar tarafından incelenmiş ve dergi içerik ve biçimsel olarak değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Bu noktada çalışmada, betimsel bir yaklaşım benimsemiş ve nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Yapılan incelemelerden sonra derginin biçimsel bir standart oluşturduğu ve bu standardını ilk sayısından son sayısına kadar koruduğu anlaşılmıştır. Diğer yandan dergi içerik olarak incelendiğinde, dergide dönemin turizmini etkileyecek olayların gündeme getirildiği, siyasi, askeri, ekonomik ve doğal afetler gibi birbirinden farklı tüm unsurların turizm açısından değerlendirildiği görülmüştür.

ABSTRACT

The Turizm Mecmuası was published when tourism movement began to rise in the world and in Turkey. With 343 issues, the journal had been continuously published between 1957 and 1987. The purpose of this journal was to make Turkey an attraction hub by presenting what Turkey can offer, and to spread such movement throughout the society. The Turizm Mecmuası became a popular periodical among state institutions, private sector, and entrepreneurs. The purpose of this study is to introduce the journal, which witnessed the development of tourism in Turkey. For this purpose, its all issues were reviewed by the authors, and the journal was examined contextually and formalistically. A descriptive approach was adopted, and qualitative research method was used in this study. Following the reviews, it was observed that the journal constituted a formal standard and maintained this standard from beginning to the end. The contextual examination indicates that the journal brought forward the events that might affect tourism movements in that period, and discussed various subjects, such as political and economic events and natural disasters, in terms of tourism.

GİRİŞ

Modern anlamda Türk turizm tarihinin, 1863 yılında gerçekleşen İstanbul Uluslararası Sergisi ile başladığı ifade edilmektedir (Özdemir 2011:

* Bu çalışma, Dokuz Eylül Üniversitesi Foça Turizm Fakültesi ile Anatolia Turizm Akademisi tarafından 11-14 Ekim 2018 tarihlerinde Foça'da düzenlenen "Hasan Olalı Turizm Sempozyumu"nda sunulmuş halinin, yazarlarca daha sonra geliştirilerek, yeniden düzenlenmiş halidir.

88). Cumhuriyet dönemi temel alındığında ise Türkiye'ye yönelik turizm hareketinin 1960'lı yıllarda hızlandığı, 2000'li yıllar itibariyle olgunluk dönemine girdiği söylenebilir. Bu kapsamda İstanbul Uluslararası Sergisi'nin yapıldığı yıldan 2018 yılına gelindiğinde Türk turizmine yönelik birçok süreli yayının çıktığı görülmektedir. Türk turizmine ilk ve en uzun süreli katkı yapan süreli yayınlardan biri de *Turizm Mecmuası*'dır. 1957 yı-

İnada turizmin yeni yeni emeklediği dönemlerde Hayri Benli tarafından çıkarılmaya başlanan *Turizm Mecmuası*, Türkiye’de turizmin gelişmesinde önemli bir rol üstlenmiştir.

1957-1987 yılları arasında yaklaşık 350 sayı olarak aralıksız çıkan *Turizm Mecmuası* hem Türkiye’de yaşanan siyasi, ekonomik ve sosyal gelişmeleri hem de bu gelişmelerin turizme yansımalarını kapsamlı olarak okuyucularına aktarmıştır. Türkiye turizminin hızla geliştiği yıllarda yayımlanan böyle bir derginin, yayımlandığı yıllardaki turizm hareketiyle ilgili önemli ipuçları taşıyacağı düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle, “*Turizm Mecmuası*” incelenmeye değer bir süreli yayın olarak görülmüştür. Süreli yayınların belirli birtakım değişkenlere (derginin teknik özellikleri, yayın politikası, yayımlanan yazıları gibi) göre incelenmesi hem dergi yayıncılığı alanındaki uygulamaların hem de süreli yayıncılığın belirli özelliklerini ortaya konması açısından önemli bulgular ortaya çıkarılabilmektedir. Süreli yayınların incelenmesi başta bilimsel değişimler olmak üzere farklı konulardaki gelişmelerin yönünü ve gelişimini ortaya koyabilmektedir (Özdemir ve Kozak 2000: 130).

Bu çalışmanın amacı *Turizm Mecmuası* dergisinin içeriğinde yer alan konuların, derginin teknik özelliklerinin, yayın amacının, yayın politikasının, künyesinin ve dergide yer alan bölümlerin incelenmesidir. Türkiye’de turizm alanında en uzun süreli olarak yayımlanan *Turizm Mecmuası*’nın, günümüzde yayımlanan birçok dergiye örnek olabilecek bir içeriğe sahip olması ve bu içeriğin neler taşıdığına belirlenmesi bu çalışmanın uygulamaya dönük katkısını ifade etmektedir. Alanyazın incelendiğinde, dergileri içerik olarak ele alan çalışmaların genellikle akademik dergiler üzerine odaklandığı görülmüştür. Bu çalışmada ise turizm sektörüne yönelik bireysel olarak çıkarılan bir dergi incelenmiştir. Diğer yandan alanyazında yer alan çalışmalarda, dergiler bibliyometrik yöntemle ele alınmıştır. Bu çalışmada ise derginin incelenmesinde içerik analizine başvurulmuştur. Bu çerçeveden bakıldığında, çalışmanın alanyazında yer alan çalışmalardan yöntem ve dergi seçimi noktasında farklılaştığı ve alanyazına bu noktada katkı yapacağı düşünülmektedir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Belirli zaman dilimlerinde (haftalık, aylık, üç aylık, yıllık gibi) çıkan ve her sayısı birden fazla yazarın raporlarından veya metinlerinden oluşan yayın türü “süreli yayın” olarak ifade edilmektedir. “Dergi, magazin, periyodik, mecmua ve mevkute” gibi terimler “süreli yayın” terimiyle eş anlamlı olarak da kullanılmaktadır. Türkiye’de süreli yayıncılığının kökleri, 1795 yılında İstanbul’daki Fransız Büyükelçiliği tarafından Fransızca olarak çıkarılan ve Türkçesi “Haber Bülteni” olan dergiye kadar dayanmaktadır (Tonta ve Al 2007: 1). 1795 yılından Cumhuriyet’in ilanına (1923) kadar Osmanlı’da 22 ayrı dilde toplamda 2046 gazete ve dergi yayımlanmıştır (Şenol 2014: 95).

Türk dergicilik girişimlerinin Tanzimat Dönemi’nde başladığı ve ilk Türk dergilerinin Avrupa’daki dergilere benzer şekilde, bilimsel dernekler tarafından hazırlandığı görülmektedir. 19. yüzyılın ikinci yarısında günlük gazetelerin yanında 15 günde bir veya ayda bir çıkan dergiler yayımlanmaya başlanmıştır. Osmanlı döneminde yayımlanan ilk derginin 1862 yılında çıkarılan Mecmua-i Fünun olduğu görülmektedir (Şimsek 2001: 2). Ancak, Ülman (2007: 177) ve Güneş (1990: 107) çalışmalarında ilk derginin Vakayi-i Tıbbiye isimli bir sağlık dergisi olduğunu belirtmişlerdir. Bayrak (1994) çalışmasında, 1831-1993 yılları arasında 2525 gazete ve dergi yayımlandığını ortaya çıkarmıştır. *Turizm Mecmuası* bu tarihi serüven içinde kendisine 1957-1987 yılları arasında yaşam şansı bulmuş bir dergidir.

ALANYAZIN

Dergilerin ve dergilerde yayınlanan bilimsel veya sektöre ilişkin konuların çeşitli değişkenlere göre incelenmesi yeni bir çalışma alanı değildir. Bu kapsamda birçok çalışma yapılmaktadır. Ancak bu çalışmaların birçoğu bilimsel dergilerde yayınlanan makalelerin incelenmesi yönündedir. Alanyazın incelendiğinde, çalışmaların bilimsel dergileri bibliyometrik değişkenlere göre ele alınması yönünde yoğunlaştığı görülmüştür.

Bu anlamda yapılan ilk bibliyometrik çalışma, Gross ve Gross tarafından 1927 yılında “American Chemical Society” dergisinde yayınlanan

makalelerin kaynakçalarının incelenmesidir. Bu çalışma sonucunda araştırmacılar ABD'deki bir üniversite kütüphanesi için üye olunacak dergilerin aboneliği ve hangi dergilerin eski sayılarının alınması gerektiği üzerine bir satın alma politikası belirlemişlerdir (White 1985: 39). Bir başka çalışmada Goodall, Barry ve Westing (1972), "Public Administration Review" dergisinde 1940-1969 yılları aralığında yayınlanan makaleleri çeşitli bibliyometrik değişkenler çerçevesinde değerlendirmişlerdir. Perry ve Kraemer (1986) ise Public Administration Review dergisinde yer alan çalışmaları farklı bir açıdan ele almış ve araştırmacılar 1975-1984 yılları arasında dergide yayınlanan makaleleri araştırma yöntemleri açısından incelemişlerdir.

Turizm alanında yayınlanan dergilerin incelenmesi konusunda yapılan çalışmalara bakıldığında, en önemli çalışmalardan birinin Jogaratnam, McCleary, Mena ve Yoo tarafından 2005 yılında yapılan çalışma olduğu söylenebilir. Araştırmacılar bu çalışmada turizm alanının uluslararası anlamda önde gelen 11 dergisinin 1992-2001 yılları arasında çıkan sayılarını ele almışlardır. Derginin bu sayılarında yayımlanan makalelerin yazarlarının hangi üniversitelerden olduğu araştırılmıştır. Ayrıca araştırmacılar, dergide en fazla yayın yapan yazarların hangi kıtadan olduğunu belirlemişler ve bu yazarların yayın sayısını ortaya çıkarmışlardır. Araştırma sonucunda Cornell, Michigan, Virginia Tech, Hong Kong Polytechnic ve University of Nevada'nın (Las Vegas) turizm alanının en saygın 11 dergisinde en çok yayın yapan üniversiteler olduğu belirlenmiştir. Bununla beraber, dergide yayın yapan yazarların yarısından çoğunun %62,6 oranıyla Kuzey Amerikalı olduğu, %20,8 oranında Avrupalı olduğu, Avustralyalı, Yeni Zelandalı ve Asyalıların ise dergide yaklaşık %17'lik bir paya sahip olduğu görülmüştür.

Turizm dergileri üzerine yapılan en kapsamlı çalışmalardan biri de McKercher, Law ve Lam'ın 2006 yılında yayınladığı çalışmadır. Toplamda 70 derginin incelendiği bu çalışmada 505 uzman görev almıştır. Uzmanlar çalışma kapsamında "farkındalık, kalite ve önem" düzeylerine göre dergileri sıralamıştır. "Annals of Tourism Rese-

arch", "Tourism Management" ve "Journal of Travel Research" dergileri çalışma sonucunda ilk üç sırayı almıştır. 2006 yılında yapılan bu çalışmada Türkiye'den listeye 21. sıradan giren tek dergi "Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research" dergisidir. McKrecher 2007 yılında yaptığı çalışmada turizm alanının en saygın 25 dergisinde yayınlanan 3153 makaleyi incelemiştir. Bu çalışmada makalelerin %36,3'ü tek yazarlı (1144 makale), %40,8'i iki yazarlı (1286 makale), %22,9'unun ise üç yazar ve üzeri yazar sayısına (723 makale) sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen dergilerde yayın yapan yazarların %36,8'inin (2240 yazar) beş yıllık dönemde yalnızca bir kere yayın yaptığı ortaya çıkmıştır. Son beş yılda incelenen dergilerde 10 veya üzerinde yayın yapan yazar oranı ise %1,7 (54 yazar) olarak saptanmıştır. Ancak çalışmada bu %1,7 içinde yer alan yazarların ürettiği yayınların, toplam makale sayısının neredeyse %13'ünü oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye'de turizm alanda yayınlanan dergilerin incelenmesine yönelik çalışmalara bakıldığında, Kozak'ın 1994 ve 1995 yılında yaptığı iki çalışma görülmektedir. Kozak 1994 yılında Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin ilk beş yılında yayınlanan makaleleri belirli değişkenlere göre incelemiştir. Bu değişkenler makalelerin yazarlarının unvanı, çalışmaların görgül veya kavramsal olup olmadığı, makalelerde bulunan yazar sayısı ve raporun çeviri olup olmadığıdır. Kozak'ın 1995 yılında yaptığı çalışmada ise Türkiye'de 1970-1994 yılları aralığında turizm alanı kapsamında farklı dergilerde yayınlanan 491 makale, çeşitli parametreler ekseninde değerlendirilmiştir. Bu dergilerde yer alan yayınların konu ağırlıkları ortaya konulduğunda, konaklama işletmeciliği ile ilgili konuların %21,4, turizm ekonomisi ile ilişkili konuların %15,9 oranına sahip olduğu görülmüştür. Diğer yandan, turizm pazarlaması ile ilgili konuların ise %14,5'lik bir oranla dergilerde yer aldığı belirlenmiştir. Söz konusu makalelerin yazarlarının unvanlarına bakıldığında ise doktor (16,5), yardımcı doçent (13,6) ve doçent (16,9) unvanına sahip araştırmacıların ağırlıklı olduğu görülmüştür. Ayrıca, Kozak (1995) çalışmada makalelerin yayınlanmasını beşer yıllık

dönemler içinde değerlendirmiştir. Araştırmacı, 1979-1984 arasında 83 makale, 1985-1989 yılları arasında 115 makale, 1990-1994 yılları arasında ise 293 makale yayımlandığı verisine ulaşmıştır.

Kozak ve İçöz (1999) turizm alanında yayınlanan Turizm İşletmeciliği Dergisi'nde yer alan çalışmalarını, çalışmaların turizm alanyazınına yaptığı katkı, çalışmanın konusu, araştırmacıların çalıştığı kurum ve unvanına göre incelemiştir. Kozak 2001 yılında ise sosyal, sağlık ve teknik bilimler alanlarında yayın yapan akademik dergileri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. 2001 yılından 2012 yılına kadar turizm alanında bibliyometrik bir çalışmaya rastlanmamıştır. 2012 yılına gelindiğinde, Çiçek ve Kozak'ın, Karagöz ve Kozak'ın, Özel ve Kozak'ın, Evren ve Kozak'ın, Türktarhan ve Kozak'ın, Zencir ve Kozak'ın çalışmalarının dergi incelemeleri üzerine olduğu görülmüştür. Türkçe dergilerde ve ISI Web of Knowledge veri tabanında yer alan dergilerde sağlık turizm başlığı altında yayımlanan 155 makaleyi inceleyen Temizkan, Çiçek ve Özdemir (2015) bu makaleleri araştırma yaklaşımı, araştırmacıların çalışma alanı ve araştırmacı sayısına göre farklı kategoriler altında değerlendirmişlerdir.

Alanyazında dergilerin incelenmesi üzerine yapılan çalışmalara bakıldığında, bu çalışmaların genel olarak akademik dergiler üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Sektöre yönelik yayın yapan araştırmaların kısıtlı sayıda olduğu bu noktada ifade edilebilir. Kısıtlı sayıdaki çalışmalar kapsamında değerlendirilebilen çalışmalardan biri, magazin basını alanında 1956 yılında çıkmaya başlayan "Ses" dergisi üzerinedir. Kuyucu'nun (2015) yaptığı çalışmada Ses dergisinin 1964-2014 yılları arasında yayımlanan sayıları incelenerek, içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi sonucunda Türkiye magazin basınının geçirmiş olduğu evreler ve değişimlerin günümüzde geldiği noktalar tartışılmıştır. Sektöre yönelik dergiler üzerine yapılan bir başka çalışma ise turizm alanında T.C. Turizm Bankası A.Ş. tarafından çıkarılan T.C. Turizm Bankası A.Ş. Bülteni'dir (Özdemir ve Kozak 2000). Bu çalışmada araştırmacılar, 1983-1988 yılları arasında çıkan 20 sayıyı ayrı ayrı ele almışlardır. Özdemir ve Kozak (2000) çalışmada derginin teknik özelliklerini, yayın politikasını,

dergide yayımlanan yazıları ve resimleri incelemişlerdir.

Alanyazından sektöre yönelik dergilerin akademik dergilere göre daha az çalışma konusu olduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışmada 1957-1987 yılları arasında çıkan ve turizm sektörüne yönelik bir dergi olan "Turizm Mecmuası" dergisinin 343 sayısı araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Derginin incelenmesi aşamasında yararlanılan ölçütler, Özdemir ve Kozak'ın 2000 yılında yaptıkları çalışmadan yararlanılarak belirlenmiştir.

Turizm Mecmuası

Turizm Mecmuası Hayri Benli tarafından çıkarılan bir dergidir¹. Dergi herhangi bir kuruma ait değildir. 2018 yılı göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye'de 31 yıl boyunca (1957-1988) turizm alanında aralıksız olarak yayımlanmış en uzun soluklu süreli yayın *Turizm Mecmuası*'dir². *Turizm Mecmuası* Nisan 1957'de ilk yayınladığında adı "Havacılık ve *Turizm Mecmuası*"dır. 1960 yılına gelindiğinde, derginin isminden "Havacılık" sözcüğü çıkarılır ve dergi yalnızca "Turizm" sözcüğüyle yaşamına devam eder. *Turizm Mecmuası*'nın 31 yıllık yaşamında tam 343 sayı yayımlanır. Ayrıca, dergide Türkiye'nin bazı şehirleri ve bu şehirlerde yapılan fuarların tanıtımı için özel sayılar yayımlanır. Örneğin; derginin 1961 yılının sekizinci sayısı Adana'ya, 1962 yılının altıncı sayısı Bursa'ya özel iken 11. Sayısı Diyarbakır'a özel sayıdır. 1963 yılında Ankara, Samsun ve Eskişehir illerine, 1964 yılında

¹ 1927 yılında Yalvaç'ta doğdu. Ankara'da Hakimiyet ve Olay gazetelerinde çalıştı. 1950'li yıllarda bir dönem Demokrat Parti'nin özel kaleminde meclis muhabirliği yaptı. Süleyman Demirel'e yakınlığıyla bilinen Benli, 1998 yılında akciğer kanserinden vefat etti. Detaylı bilgi için; Detaylı bilgi için: Aydın, Ç. ve Aydın, C. (2018). *Türk Turizmine Kanat Gerenler*. İçinde M. Kozak ve N. Kozak (Editörler), *Turizm Yayıncılığının Unutulmaya Unutulan Yüzü: Hayri Benli* (ss, 191-202). Ankara: Detay Yayıncılık.

² Turizm yayıncılığı alanında, *Turizm Mecmuası*'nın rekoruna en yakın olan süreli yayın ise Prof. Dr. Nazmi Kozak tarafından 30 yıldır (1990) çıkarılan *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*'dir. Her ne kadar iki derginin içeriği farklı olsa da *Turizm Mecmuası* çıkmış olduğu yıllar itibarıyla turizm alanına önemli katkılar sundu. *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi* ise turizm alanına katkılar sunmaya devam etmektedir.

ise Çankırı iline özel sayısı yayımlanmıştır. Daha sonra dergi sırasıyla; 1965 yılında Ankara'ya, 1966 yılında İtalya'ya, 1967 yılında Kayseri'ye, 1969 yılında Samsun'a, 1970 yılında Isparta'ya, 1970 yılında Almanya'ya, 1973 yılında Mersin'e, 1974 yılında Uşak'a, 1976 yılında Antalya'ya ve Kıbrıs'a özel sayıları ile okuyucularıyla buluşmuştur. İl tanıtımlarını içeren bu özel sayıların yanında İzmir Enternasyonal Fuarı ve Samsun Fuarı'na yönelik de özel sayılar yayımlanmıştır. Dergide şahsa yönelik olarak yayımlanan bir tek özel sayı hazırlanmıştır. Söz konusu sayı Mustafa Kemal Atatürk'e özel olarak çıkarılmıştır.

Turizm Mecmuası, bir kuruma bağlı olmaksızın bireysel olarak 31 yıl boyunca turizm sektörüne yönelik olarak çıkarılan dergidir. Günümüzde turizm alanında akademiye ve sektöre yönelik dergilerin sayındaki artış göz önünde bulundurulduğunda, bu dergilerin yayın ömürleri henüz *Turizm Mecmuası*'nın yayın süresine yetmiş durumda değildir. İlk sayısı 1957 yılında çıkan *Turizm Mecmuası*'nın, 31 yıl boyunca aralıksız olarak yayımlanması ve uzun yıllar belirli bir okuyucu kitlesine sahip olması, derginin içeriğine yönelik araştırma yapma fikrini ortaya çıkarmıştır.

YÖNTEM

Turizm Mecmuası dergisinin uzun yıllar okuyucu kitlesine sahip olması, derginin içerik olarak neler taşıdığı sorusunu doğurmuştur. Bu noktada çalışmada betimsel bir yaklaşım benimsenmiş olup, nitel bir araştırma tasarımı uygulanmıştır. Çalışma kapsamında derginin 1957-1987 yılları arasında çıkmış 343 sayısı araştırmacılar tarafından ayrı ayrı incelenmiştir. Derginin incelenmesi sonucunda elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Derginin incelenmesinde belirlenen ölçütler, Özdemir ve Kozak'ın 2000 yılında yaptıkları çalışmadan yararlanılarak oluşturulmuştur. Bu kapsamda derginin teknik özellikleri, yayın politikası, önsözlerin hangi konularda yoğunlaştığı, yayımlanan yazılar ve dergide yayımlanan fotoğraflar incelenmiştir. Yapılan incelemeler yazıların başlığı, yayımlandığı yıl ve yazarların ismiyle sınırlı tutulmuştur. Verilerin iç geçerliliğinin sağlanması amacıyla içerik analizi sonucunda elde edilen veriler farklı bir araştırmacı tarafından kontrol edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen veriler derginin teknik özellikleri, yayın amacı ve politikası, künyesi, özel sayıları ve konu başlıkları altında ele alınmıştır.

Turizm Mecmuasının Teknik Özellikleri

Turizm Mecmuası dergisi okuyucu kitlesinin özelliklerine uygun bir yapıya sahiptir. *Turizm Mecmuası*'nın özel sayıları kuşe kâğıda basılmış, özel sayılar dışında çıkan diğer sayıları ise tek-sir kâğıdı ile hazırlanmıştır. Derginin ön kapağı ve arka kapağı renkli olarak sert cilt kâğıdıyla basılmıştır. Dergi içinde yer alan kimi reklamlar üç renkli olarak tasarlanmıştır. Derginin ön kapağından sonraki ilk sayfada derginin künye bilgilerinin yer aldığı bir sütun bulunmaktadır. Bu sütunda, derginin yılı, cilt sayısı, fiyatı, derginin yazı işleri müdürü, teknik sekreteri, çevirmenleri, abonelik ücretleri, basıldığı tarih yer almaktadır. Derginin önsöz ve kapaklar dışında kalan, derginin tüm iç sayfaları dört sütun halinde hazırlanmıştır. Dergi içinde yer alan başlıklar 18-20 punto aralığında ve kalın harflerle yazılmıştır. Başlıklar altında kalan metinler ise 9-10 punto olarak dergide yer almıştır. Derginin tüm sayıları için geçerli olmasa da dergi birçok sayısında Türkçe metinlerin İngilizce ve Almanca gibi farklı dillerdeki çevirisine yer vermiştir. Derginin ilk sayısından son sayısına kadar dergi kapağı ve derginin iç sayfaları biçimsel özellikler açısından aynı özellikleri taşımıştır.

Yayın Amacı ve Politikası

Turizm Mecmuası Hayri Benli'nin şahsen çıkardığı bir dergi olmasına rağmen yayın amacı ve politikası genel anlamda devletin resmi bir kurumunun çıkarabileceği bir dergiyle eşdeğerdir. Hayri Benli yayın amacı ve politikasını memleket meselesi olarak düşünmüş ve bu bağlamda yayıncılığa başlamış ve devam etmiştir. Hayri Benli, derginin ilk sayısında "Çıkarken" isimli bir yazı paylaşmıştır. Bu yazıda neden böyle dergi çıkardığını şu sözlerle ifade etmiştir.

...Memleketimizin yılların ihmeline terk edilen pek çok turistik bölgesi, yer yer, zaman zaman islahaya çalışıldı. Mecmuamızın ilk sayısını sunarken bu değişim, bu istihale

devrinin kısa bir muhasebesini yapmağı ve sonra memleketimizde zaruri olan bir turizm davasında bahsi lüzumlu addediyoruz. (Benli, 1957)

Bu sözlerden hareketle *Turizm Mecmuası'nın*, 1950'li yıllardan başlayarak Türkiye'de turizmin gelişmesi için var olan turizm çeşitlerinin tanıtılmasını amaçladığını ve derginin bu konuda bir sorumluluk üstlendiği anlaşılmaktadır. Hayri Benli "Çıkarken" adlı yazısının ilerleyen bölümlerinde yayın politikasını ise şu sözlerle ifade etmiştir;

... Turizm ve havacılık davası – bazı yerinde ve lüzumlu ataklar müstesna- maalesef başlı başına müstakil bir dava olarak ele alınmamaktadır. Biz, işte bu noksanı telafi etmek ve "karınca kararınca" bu davada bir şeyler söylemiş olmak, memleketimizin tabii güzelliklerini dünya milletlerinin gözleri önüne sermek kasdınıyetiyle intişara başlıyoruz. Sahifelerimizde memleketimizin güzelliklerini, efkârı umumiyetinin dikkat nazharına arzederken bir iddiamız mevcut... Güzeli daha mükemmelleştirmek, iyiyi faydalı kılmak...

...Şimdi kalıyor davanın hali meselesi; bunu hükümetin hassasiyetle ele alması gerekir. Ama yetmez. Neticeli bir islahat ister. Biz, davanın yayılmasında ve ehemmiyetle ele alınmasında bir parça faydalı olursak iftihar eder seviniriz. Gayret bizden, icraat alakalılarından. (Benli, 1957)

Bu ifadelerden, turizmin o dönemlerde tek başına ele alınmadığı bu noktada da *Turizm Mecmuası'nın* bu yanlışlığa dikkat çekmek istediği ve derginin Türkiye'nin sahip olduğu güzellikleri tüm dünya ülkeleri tarafından bilinmesine aracılık etmek istediği sonucuna ulaşılabilir. Bün-

Tablo 1. Derginin Yazı İşleri Müdürlerinin Görev Yaptığı Yıllar ve Sayılar

Yazı İşleri Müdürü	Görev Yaptığı Yıllar	Görev Yaptığı Sayılar
Turgut Yılmaz Güven	1957	1. sayı
Kurtul Altuğ	1957	2.-5. sayı arası
Yavuz Barut	1957	6.-9. sayı arası
Oğuz Özdeş	1958-1959	10.-24. sayı arası
Ferit Apa	1960-1966	1.-58. sayı arası ³
Hayri Benli	1966-1969	59.-98. sayı arası
İstiklal Yaradılış	1969	99.-103. sayı arası
Hayri Benli	1970-1987	104.-319. sayı arası

Kaynak: Yazarlar tarafından derlenmiştir.

³ Dergi adı değiştikten sonra tekrar 1. sayıdan başlıyor.

Tablo 2. Müessese Müdürleri ve Teknik Sekreterler

Müessese Müdürleri	
Bülent Akbaş	H. İbrahim Akın
Mustafa Üstün	İhsan Biçici
Cemil Tekçe	Osman Yıldırım
Nurettin Menekşe	Yurdanur Gürsey
Teknik Sekreterler	
Ayhan Bilgin	Oğuz Özdeş
Ferit Apa	

Dergi adı değiştikten sonra tekrar 1. sayıdan başlıyor.

tün bunların yanında, *Turizm Mecmuası'nın* doğrudan büyük bir etki yaratamayacağı ancak belli bir gayret göstererek turizm hareketi konusunda toplumda bir bilinç oluşturmak istediği de Hayri Benli'nin yazısından anlaşılmaktadır. Özetle derginin amacı ve politikası; Türkiye'nin sahip olduğu güzellikleri okuyuculara aktararak Türkiye'yi bir çekim noktası haline getirmek ve turizm hareketini topluma yaymak için yayınlar çıkarmak olduğu ifade edilebilir.

Derginin Künyesi

Derginin sahibi 1957 yılından 1987 yılına kadar Hayri Benli'dir. Derginin ilk sayısının yazı işleri müdürlüğünü Turgut Yılmaz Güven yapmıştır. Ayrıca dergide, 1957-1987 yılları arasında yedi isim derginin yazı işleri müdürlüğü görevini üstlenmişlerdir (Tablo 1).

Turizm Mecmuası yayımlandığı yıllar arasında birçok tercümanla çalışmış ve derginin yaşam süresi içinde sekiz müessese müdürü ve üç teknik sekreter derginin künyesinde kendilerine yer bulmuştur (Tablo 2).

Derginin künyesinde yer alan bir başka nokta ise derginin satış ve abonelik ücretleri ile dergide verilen reklamların ücretleridir. Derginin satış ücretleri dergi künyesinde tek sayı ücreti, yıllık abonelik, yurt dışı abonelik ve neşriyatlı abonelik şeklinde dört başlık altında verilmiştir. Dergide yer alan reklam ücretleri de arka kapak renkli, kapak içleri renkli, kapak içleri renksiz ve iç sahifelerde olmak üzere dört başlıkta dergi künyesinde yer almıştır (Tablo 3).

Tablo 3. Derginin Satış Ücretleri ve Dergide Yer Alan Reklam Ücretleri

<i>Dergi Aboneliği ve Tek Dergi Ücretleri</i>				
Yıl	Tek Sayı Ücreti	Abonelik Ücreti	Yurt Dışı Abonelik	Neşriyatlı Abone
1957	300 kuruş	30 TL	60 TL	---
1958	5 TL	30 TL	60 TL	---
1962	5 TL	50 TL	100 TL	1000 TL
1967	10 TL	100 TL	150 TL	3000 TL
1971	10 TL	120 TL	240 TL	---
1976	75 TL	300 TL	600 TL	1000 TL
1985	400 TL	6000 TL	12000 TL	---
1987	1000 TL	12000 TL	24000 TL	---
<i>Dergi İçinde Yer Alan Reklamların Ücretleri</i>				
Yıl	Arka Kapak Renkli	Kapak İçleri Renkli	Kapak İçleri Renksiz	İç Sahifeler
1961	1500 TL	1000 TL	750 TL	600 TL
1967	3000 TL	3000 TL	1500 TL	1000 TL
1971	5000 TL	4000 TL	4000 TL	2000 TL
1976	10000 TL	7500 TL	7500 TL	4000 TL
1985	175000 TL	150000 TL	100000 TL	50000 TL
1987	250000 TL	200000 TL	125000 TL	75000 TL

Kaynak: Yazarlar tarafından derlenmiştir.

Derginin Özel Sayıları

Turizm Mecmuası'nın bazı sayıları bazı illerin özel tanıtımlarını içerecek şekilde özel sayı olarak yayımlanmıştır. Bu özel sayılarda ele alınan şehirlere özel olarak öncelikle şehrin tarihi geçmişi, sonrasında şehre ilişkin coğrafi bilgiler (yüzey şekilleri, iklimi, akarsuları, ulaşımı gibi) verildikten sonra şehre ilişkin daha özel bilgiler kaleme alınmıştır. Bu bilgiler şehirdeki mesire alanları, şehirde yer alan çeşitli işletmelere ait reklamlar/tanıtımlar, şehrin geçmişinde iz bırakan isimlere (örneğin, Kayseri-Koca Sinan) ait bilgiler, şehrin milli mücadeledeki yeri, kendine has ürünleri (örneğin, Eskişehir-Lületaş), folkloru ve şehirde

yer alan eğitim kurumları gibi kapsamlı öğeleri içermektedir. Ayrıca dergi son sayısına kadar, 1962 yılında başlamış ve Türkiye'nin ilk milli fuarı olan Samsun Fuarı için özel sayı çıkarmıştır. *Turizm Mecmuası* bir başka fuar olan İzmir Enternasyonal Fuarı için de 1960'lı yıllardan başlayarak 1987 yılına kadar özel sayı yayımlanmıştır.

SONUÇ

Turizm Mecmuası Türkiye'de turizm alanında yayımlanmış en uzun soluklu süreli yayındır. 1957-1987 yılları arasında aralıksız yayımlanan dergi tam 343 sayı olarak yayımlanmıştır. 1950'li yıllar çerçevesinde dünya turizmi değerlendirildiğin-

de, İkinci Dünya Savaşı bitmiş, savaşta kullanılan uçaklar yavaş yavaş özel taşımacılığın kullanımına sunulmuştur. Hayri Benli bu değişimi göz önünde bulundurarak, dergiyi "Havacılık ve *Turizm Mecmuası*" adıyla yayımlanmaya başlamıştır. 1960 yılına gelindiğinde dergi isminden "Havacılık" sözcüğü çıkarılmış, dergi yalnızca "*Turizm Mecmuası*" ismiyle yaşamına devam etmiştir. *Turizm Mecmuası*, turizmin tüm dünyada yeni yeni gündeme geldiği bir dönemde çıkmış ve farklı ülkelere Türkiye turizmini tanıtmak gibi bir amaç edinmiştir. Bu çerçevede dergide yayımlanan metinler Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca olarak yayımlanmış ve dergi politika-sıyla uyumlu bir yol çizmiştir.

Derginin tanıtımını yaptığı şehirler, ören yerleri, arkeolojik eserler, kültür-sanat etkinlikleri gibi turizm hareketini etkileyecek konularda kaleme alınan yazıların standardı, 1957 yılından derginin son sayısının yayımlandığı 1987 yılına kadar standardını korumuştur. Derginin çizgisini koruduğu bir başka nokta ise derginin sayfa yapılarıdır. Derginin kapak tasarımı, künye sayfası, önsöz yazıları, iç sayfalarda kalan metinlerin yer aldığı sütunlar ve dergiye verilen reklamların görselleri de ilk sayıdan son sayıya kadar aynı standartta dergide yer almıştır. Bu açıdan dergi belirli bir standardı sağlayarak, kendi yaşam dönemi içinde önemli bir gerekliliği sağlamış durumdadır.

Turizm Mecmuası dergisini, alanyazındaki akademik dergilerin incelemeleriyle kıyaslamak çok doğru olmayacaktır. Bunun nedeni ise akademik yayıncılıkta kuramsal bir birikim yaratma amacı güdülürken, sektöre yönelik dergilerde daha çok illeri ve ülkeleri tanıtmak, belirli yöreler hakkında bilgi verme amacı güdülmektedir. Araştırma kapsamında ele alınan çalışmalarda (Godall, Barry ve Westing 1972; Perry ve Kraemer 1986; Kozak 1994; Kozak 1995; Kozak 2001; Jogaratnam vd. 2005; McKercher, Law ve Lam 2006; McKrecher 2007; Tonta ve Al 2007; Çiçek ve Kozak 2012; Karagöz ve Kozak 2012; Özel ve Kozak 2012; Evren ve Kozak 2012; Türktarhan ve Kozak 2012; Zencir ve Kozak 2012; Temizkan, Çiçek ve Özdemir 2015) dergiler üzerine yapılan incelemeler bibliyometrik çalışmalar olup, söz konu-

su çalışmalarda incelenen dergilerden bazıları yılda bir kez çıkarken en çok yayınlanan dergi yılda dört yayın yapmaktadır. Bununla beraber, bu dergilerde yayın yapan yazarların neredeyse tamamı akademik unvanlar taşıırken, *Turizm Mecmuası*'nda yazıları yayımlanan yazarlar arasında araştırmacılar, siyasetçiler ve turizm sektör temsilcileri gibi farklı kollardan da yazarlar yer almaktadır.

Özdemir ve Kozak'ın (2000) T.C. Turizm Bankası A.Ş. Bülteni'ni incelemek için yararlandıkları değişkenler bu çalışmada da kullanılmıştır. Derginin teknik özelliklerinin incelenmesi, yayın amacı ve politikaları, derginin künyesi gibi başlıklar bu çalışmada da ele alınmış, benzer şekilde her iki yayının da ilk sayısında oluşturduğu standartları son sayısına kadar koruduğu sonucuna ulaşılmıştır. T.C. Turizm Bankası A.Ş. Bülteni'nin kurumsal bir yayın olması nedeni ile dergi, *Turizm Mecmuası* dergisinden birtakım noktalarda ayrılmaktadır. Örneğin; T.C. Turizm Bankası 1989 yılında kapandığında, derginin de yayıncılık hayatının sona erdiği görülmektedir. Ancak bir şahıs dergisi olan *Turizm Mecmuası*, derginin yayıncısı Hayri Benli'nin yaşadığı bazı sağlık sorunları ve özel nedenlerinden⁴ dolayı kişisel karara bağlı olarak, derginin yayın yaşamı sona ermiştir. İki yayın arasındaki bir diğer fark ise T.C. Turizm Bankası A.Ş. Bülteni'nin kurumsal bir yayın olması nedeniyle derginin kendisine bağlı bulunan işletmeler, bankanın verdiği krediler, eğitim çalışmaları ve personel hareketleri gibi kendi iç bünyesinde yaşanan gelişmeleri de çeşitli başlıklar altında okuyucularına aktarmasıdır. Diğer yandan, *Turizm Mecmuası*'nda yer alan bölümler içinde dergi sahibine yönelik hiçbir özel bölüm bulunmamaktadır.

Turizm Mecmuası'nın, dünya ve Türk turizminin doğmaya başladığı yıllarda ortaya çıkmış ve uzun yıllar yayın yapmış olması nedeniyle, dergi turizmi etkileyebilecek birçok olaya da tanıklık etmiştir. Dergi tanıklık ettiği hükümet değişiklik-

⁴ Detaylı bilgi için; Aydın, Ç. ve Aydın, C. (2018). *Türk Turizmine Kanat Gerenler*. İçinde M. Kozak ve N. Kozak (Editörler), Turizm Yayıncılığının Unutulmaya Unutulan Yüzü: Hayri Benli (ss, 191-202). Ankara: Detay Yayıncılık

lerini, darbeleri, Kıbrıs Barış Harekâtını, turizm bölgelerinde yaşanan depremleri ve büyük toplumsal olayları turizmi etkileyen yönleriyle ele almış ve okuyuculara aktarmıştır. Bu noktada derginin faaliyet gösterdiği dönem göz önünde bulundurulduğunda, günümüzde derginin o yıllarda turizme hangi açılardan bakıldığı noktasında geçmişe ait önemli bilgiler sunduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Türkiye’de turizmin canlanmasına tanıklık eden *Turizm Mecmuası* dergisi çıkardığı özel sayılarda şehirler hakkında oldukça detaylı bilgelere yer vermiştir. Bu bilgiler günümüzde halen kullanılabilir niteliğe sahip olup, içerik bakımından oldukça zengindir. Ayrıca derginin sahibi ve uzun yıllar yazı işleri müdürlüğünü yapan Hayri Benli gittiği yurt dışı seyahatleri sonrasında bu ülkelerin sahip olduğu sanayi tesislerinden, turizm merkezlerine kadar birçok unsuru derginin sayılarında okuyucularına aktarmıştır. Bu bakımdan derginin 31 yıllık hayatında aktardığı bilgiler, 1957-1987 yılları arasındaki turizm arzı hakkında önemli ipuçları vermektedir.

Özetle, *Turizm Mecmuası* turizm alanında çıkan ilk ve en uzun soluklu dergidir. Dergi yayın yaptığı döneme ışık tutmaktadır. Başka bir ifadeyle dergi o dönemki turizm hareketinde hangi unsurların –ekonomik, siyasi, askeri gibi- etkili olduğunun anlaşılabilmesi için bugünün araştırmacılarına önemli ipuçları sunmaktadır. İleride yapılacak araştırmalarda *Turizm Mecmuası* dergisi, yıllar itibarı ile daha detaylı incelenerek hangi konuların hangi yıllarda ön plana çıktığı araştırılabilir. Ayrıca benzer bir biçimde turizm sektörüne yönelik çıkarılan dergiler içerik analizine başvurularak incelenebilir. Uzun yıllar okuyucu kitlesine sahip olan *Turizm Mecmuası*, günümüzde çıkarılan turizm sektörüne yönelik dergilere içerik olarak örnek oluşturabilecek bir yapıya sahiptir. Bu çalışma örnek bir derginin ve yayıncılık anlayışının yeni kuşaklara aktarılması anlamında önem taşımaktadır. Zira *Turizm Mecmuası* ve Hayri Benli hakkında alanyazında kapsamlı bir bilgi yer almamaktadır. Bu çalışmada *Turizm Mecmuası* dergisinin teknik özellikleri, yayın politikası, yayımlanan yazıları ve resimleri ele alınmış olsa da araştırmacıların bir diğer amacı, dergiyi akademiye ve sektöre tekrar hatırlatmaktır.

KAYNAKÇA

- Aydın, Ç. ve Aydın, C. (2018). Turizm Yayıncılığının Unutulmaya Unutulan Yüzü: Hayri Benli. İçinde; *Türk Turizmine Kanat Gerenler*. M. Kozak ve N. Kozak (Editörler). (ss. 191-202). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bayrak, M. O. (1994). *Türkiye’de Gazeteler ve Dergiler Sözlüğü, 1831-1993*. İstanbul: Küll Yayınları.
- Benli, H. (1957). Çıkarırken, *Havacılık ve Turizm Mecmuası*, 1 (1): 1.
- Çiçek, D. ve Kozak, N. (2012). Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi’nde Yayımlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili, *Türk Kütüphaneciliği, Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 26 (4): 734-756.
- Evren, S. ve Kozak, N. (2012). Türkiye’de 2000-2010 Yılları Arasında Yayımlanan Turizm Konulu Makalelerin Bibliyometrik Analizi., VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi (ss. 250-267). 13-14 Nisan 2012. Türkiye: Antalya.
- Goodall, M.R. Barry, J. ve Westing, M.B. (1972). Public Administration Review: 1940 through 1969, *Public Administration Review*, 32 (1): 52-57.
- Güneş, F. (1990). Basın Yoluyla Halk Eğitimi, *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (2): 103-112.
- Jogaratham, G., McCleary, K. W., Mena, M. M. ve Yoo, J. J. E. (2005). An Analysis of Hospitality and Tourism Research: Institutional Contributions, *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 29 (3): 356-371.
- Karagöz Yüncü, D. ve Kozak, N. (2012). Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi’nin Bibliyometrik Analizi: Araştırma Konuları ve Kurumlar Arası İş Birliğinin Sosyal Ağ Analiz ile İncelenmesi, VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi (ss. 642-661). 13-14 Nisan 2012. Türkiye: Antalya.
- Kozak, N. (1994). Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi’nde Yayımlanan Yazılar Üzerine Bir İnceleme, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5 (3): 22-33.
- Kozak, N. (1995). Türkiye’de Yayımlanan Turizm Konulu Makaleler Üzerine Bir İnceleme, *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6 (1): 62-72.
- Kozak, N. (2001). Sağlık, Sosyal ve Teknik Bilimleri Alanlarında Yayımlanmakta Olan Akademik Dergiler Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme, *Türk Kütüphaneciliği*, 15 (3): 296-310.
- Kozak, N. ve İçöz, O. (1999). Turizm İşletmeciliği Dergisi’nin Turizm Literatürüne Katkısı Hakkında Bir İnceleme, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10 (2): 9-17.
- Kuyucu, M. (2015). Türkiye’de Değişen Magazin Basını: Ses Dergisi Örneğinde Magazin Yayıncılığı Sorunsalı, 2nd International Conference on Education and Social Sciences (ss. 448-463). Türkiye: İstanbul.
- McKercher, B. (2007). A Study of Prolific Authors in 25 Tourism and Hospitality Journals, *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 19 (2): 23-30.
- Mckercher, B., Law, R. ve Lam, T. (2006). Rating Tourism and Hospitality Journals, *Tourism Management*, 27 (6):1235-1252.
- Özdemir, M. (2011). Türkiye’de Turizmin Başlaması: Osmanlı’da Sanayileşme Çabaları: Sergi-İ Umum-İ Osmanî (1863 İstanbul Uluslararası Sergisi), *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 22 (1): 87-90.

- Özdemir, M. ve Kozak, N. (2000). Türkiye Turizm Yayıncılığı Tarihinden Bir Süreli Yayın: TC Turizm Bankası AŞ Bülteni (1983-1988), *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 11 (2): 129-141.
- Özel, Ç. H. ve Kozak, N. (2012). Turizm Pazarlaması Alanının Bibliyometrik Profili (2000- 2010) ve Bir Atıf Analizi Çalışması, *Türk Kütüphaneciliği*, 26 (4): 715- 733.
- Perry, James L. ve Kraemer, K.L. (1986). Research Methodology in the Public Administration Review, 1975-1984, *Public Administration Review*, 46 (3): 215-226.
- Şenol, F. T. (2014). Bir Azınlık Toplumunda Bağlılık Aracı Olarak Apoyevmatini Gazetesi, *Marmara İletişim Dergisi*, 21: 95-109.
- Şimşek, H. (2001). XIX. Yüzyıl Çocuk Dergiciliği ve Eğitsel İşlevi Üzerine, *Millî Eğitim Dergisi*, 151 (3): 108-113.
- Temizkan, P., Çiçek, D. ve Özdemir, C. (2015). Bibliometric Profile of Articles Published on Health Tourism Sağlık Turizmi Konusunda Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik Profili, *Journal of Human Sciences*, 12 (2): 394-415.
- Tonta, Y. (2002). Türk Kütüphaneciliği Dergisi, 1987-2001, *Türk Kütüphaneciliği*, 16 (3): 282-320.
- Tonta, Y. ve Al, U. (2007). Türkiye'nin Bilimsel Yayın Haritası: Türkiye'de Dergi Yayıncılığı Üzerine Bibliyometrik Bir Araştırma, TÜBİTAK Proje, (105K088).
- Türktarhan, G. ve Kozak, N. (2012). Turizm Yıllığı'nın Bibliyometrik Profili, VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi (ss. 567-585). Türkiye: Antalya.
- Ülman, Y. I. (2007). Türkiye'de 19. ve 20 Yüzyıllarda Tıp Tarihinin Ana Hatları, İçinde; *Tıp Tarihi ve Tıp Etiği Ders Kitabı* (ss. 175-186). İstanbul: İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi.
- White, E. C. (1985). Bibliometrics: from Curiosity to Convention, *Special Libraries*, 76 (1): 35-42.
- Zencir, E. ve Kozak, N. (2012). Sosyal Bilimler Enstitü Dergilerinde Yayımlanan Turizm Makalelerinin Bibliyometrik Profili (2000-2010), VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi (ss. 673-682). 13-14 Nisan 2012. Türkiye: Antalya.

Çağdaş AYDIN

Muğla Meslek Yüksekokulu, Seyahat İşletmeciliği ön lisans programından mezun oldu (2010). Devamında, Dikey Geçiş sınavına girerek Muğla Üniversitesi Seyahat İşletmeciliği lisans programını kazandı. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Seyahat İşletmeciliği Bölümü'nden mezun oldu (2013). Yüksek lisans derecesini Anadolu Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'ndan aldı (2016). Doktora eğitimine ise Anadolu Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'nda devam etmektedir. Yüksek Lisans öğrenim süreci boyunca Kastamonu Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi olarak çalıştı (2013-2016). Halen Anadolu Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi olarak görev yapmaktadır. Temel çalışma alanları, turizm tarihi ve turizm sosyolojisidir.

Ceren AYDIN

Muğla Meslek Yüksekokulu, Seyahat İşletmeciliği ön lisans programından mezun oldu (2010). Devamında, Dikey Geçiş sınavına girerek Muğla Üniversitesi Seyahat İşletmeciliği lisans programını kazandı. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Seyahat İşletmeciliği Bölümü'nden mezun oldu (2013). Yüksek lisans derecesini Anadolu Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'ndan aldı (2016). Doktora eğitimine ise Anadolu Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'nda devam etmektedir. Temel çalışma alanları, turizm pazarlaması ve rekreasyondur.